

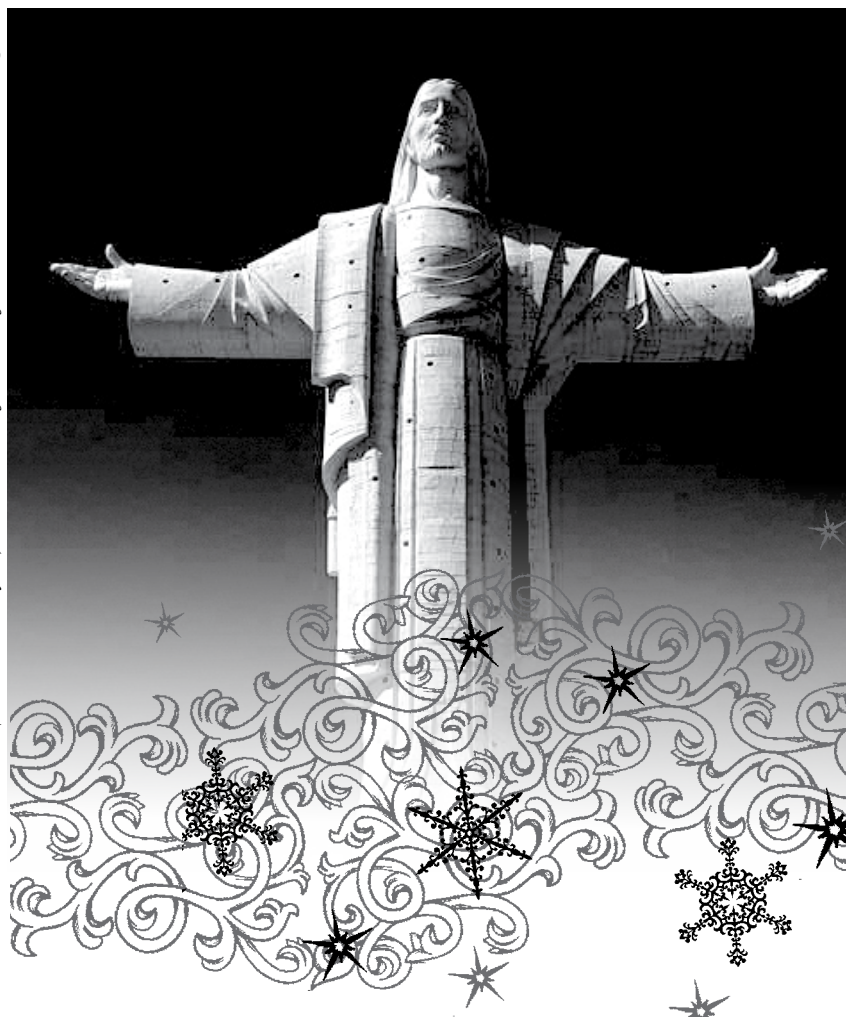

Dievas iš savo turtų gausos Kristuje Jėzuje šlovingai patenkins visas jūsų reikmes /Fil 4, 19/

2016 m. gruodis Vilniaus ev. reformatų parapijos tarybos informacinis leidinys **Nr. 11 (172)**

Leidžiamas nuo 1998 m. lapkričio mėn. ISSN 2029-512X (internete ISSN 2424-4341)

Cristo de la Concordia (Kristus Ramybė) Kočabamboje, Bolivija. Nuotrauka Valentinos Dagienės

*Linkime
ramių Kalėdų
ir Viešpaties
palaimintų
Naujųjų
Metų! **

Tvartelio stebuklas

Tu dažnai girdi žodžius – *Kalėdų stebuklas* ir kiekvienas žmogus tai savaip suvokia. Kas yra Kalėdų stebuklas? Tai ir mesijinių pranašysčių išpildymas, ir Šv. Dvasios veikimas, ir Marija, ir Dievo sūnaus gimimas, ir angelų žinia žemo socialinio sluoksnio atstovams – piemenims, ir dar daug visko. Bet man atrodo, kad esminis stebuklas slypi Kalėdų įvykio intymume, o per tai – tavo ir Jo artume.

Gimęs tvartelyje Dievo Sūnus nenori tavęs nustebinti didybe. Jis

nenori turėti tavęs kaip nužeminto ar smulkmeniško tarnautojo tikėjimui, bet kviečia tave į draugystę. Jis nori tavęs kaip tikro draugo. Juk tarnautojas tarnauja parašyto įstatymo raidei, jis tarnauja tik darbo dienomis ir valandomis. Tarnautojas turi teisę į darbo sąlygas ir poilsį. O tavo artimasis, draugas negali tau pasakyti: kreipkis į mane tik ketvirtadieniais, nuo aštuntos iki šešioliktos valandos. Į artimąjį, į tikrą draugą gali kreiptis bet kada. Ir jis į tave gali kreiptis bet kada. Dievo Sūnaus gimimas

mums sako, kad Viešpats nusilenkia iki mūsų lygio ir ateina į draugystę. Jėzus nori tų, kurie vykdytų Jo valią kaip draugai, bet ne kaip tarnai. Tai reiškia, jog tarp tavęs ir Jo visada turi būti draugystės ir meilės santykis. Jėzus mus kviečia į savo meilę. Juk Evangelija sako: *Niekas neturi didesnės meilės kaip tas, kuris savo gyvybę už draugus atiduoda.*

Kalėdų šventės – gera proga prašyti Dievo, kad Jis jus, jūsų artimuosius, Bažnyčią laimintų tokia draugyste.

**LERB gen. superintendentas
kun. Tomas Šernas**

Kelmėje įamžintas kunigo *prof. dr. KONSTANTINO KURNATAUSKO* (1878-1966) atminimas

Šiais metais sukako 50 metų nuo gen. superintendente kunigo prof. dr. Konstantino Kurnatausko mirties.

Prof. dr. gen. superint. kun. Konstantinas Kurnatauskas buvo kilęs iš senos kunigų giminės, kurios pirm-takas Andriejus Kurnatovskis atvyko į Lietuvą iš Poznanės 1676 metais ir tarnavo Slucko kunigaikštijos pastarosta.

Net devyni kunigai iš šios giminės tarnavo Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčiai:

Vladislavas kunigavo Kelmėje ir Izabeline, buvo išrinktas vicesuperintendentu, eiliavo religines giesmes;

Boguslavas – Papilyje ir Izabeline, buvo Gardino distrikto vicesuperintendentu;

Boguslavas Samuelis kunigavo ir mokytojavo Slucke;

Titas (1802–1845) buvo vicesuperintendentas;

Oskaras (1834–1911), Tito sūnus, vicesuperintendentas;

Felicijonas (1859–po 1913) – Slucko parapijos kunigas, tikybos mokytojas;

Jonas kunigavo Izabeline;

Vytautas (1897–1970) kunigavo Papilyje, pasitraukė į Vakarų, mirė Hain Gruendau, Vokietija.

Gen. superint. kun. Konstantinas Kurnatauskas gimė 1878 m. balandžio 9 d. Mintaujoje, kur tuo metu kunigavo jo tėvas vicesuperintendentas Oskaras Kurnatauskas. Mokėsi Mintaujos ir St. Peterburgo reformatų gimnazijose, 1897 m. įstojo į Dorpato teologijos fakultetą, 1899 m. persikėlė į Karaliaučių, 1901 m. baigė Karaliaučiaus teologijos ir filosofijos fakultetą, įstojo į Leipcigo Universitetą studijuoti filosofiją ir istoriją, 1903 m. Erlangene, Bavarijoje, gavo filosofijos daktaro laipsnį, tais pat metais buvo ordinuotas kunigu. Jam paskirta Kelmės parapija su filijomis Kėdainiuose, Deltuvoje ir Seirijuose.

Kelmės parapijoje kunigavo iki 1938 metų, su nedidele pertrauka, kai 1905 m. buvo išrinktas Vilniaus reformatų Kolegijos nariu ir 1913 m. pakviestas kunigauti į Vilnių. 1918 metais, sovietams užėmus Vilnių, grįžo į Kelmę.

Ten gyvenant, 1920 m. buvo pakviestas mokytojauti Kelmės progimnazijoje /po kurio laiko gimnazija/, vėliau paskirtas jos direktoriumi, 1925 metais, kartu su kitais kunigais, rūpinosi ir įsteigė Evangelikų teologijos fakultetą prie Kauno Universiteto, buvo to fakulteto docentu, profesoriumi net Universiteto Senato nariu. 1938 metais, mirus Vilniaus Reformatų Bažnyčios Sinodo gen. superint. kun. Mykolui Jastžembskiui, K. Kurnatauskas Vilniaus Sinodo buvo išrinktas Vilniaus gen. superintendentu ir išvyko į Vilnių. 1941 metais pasitraukė į Vakarų, apsistojo Lehtėje, prie Hanoverio /Vokietija/. 1953 metais Lietuvos Reformatų Bažnyčios Sinodo tremtyje buvo išrinktas gen. superintendentu.

Prof. dr. gen. superint. kun. Konstantinas Kurnatauskas mirė 1966 metų vasario 3 dieną Rastede, prie Oldenburgo /Vokietija/.

„V.r.ž.“ inf.

Kun. prof. dr. Konstantino Kurnatausko atminimo įamžinimo diena *Kelmėje*

Lapkričio 25-oji diena Kelmėje ir J. Graičiūno gimnazijoje buvo ypatinga – skirta evangelikų reformatų kunigo, profesoriaus, filosofijos mokslų daktaro Konstantino Kurnatausko atminimo įamžinimui. Diena prasidėjo Kelmės evangelikų liuteronų bažnyčioje, kurioje K. Kurnatauskas kunigavo beveik 40 metų. Į pamaldas, kurias laikė kunigas Rimas Mikalauskas, Biržų evangelikų reformatų parapijos klebonas, Lietuvos evangelikų reformatų Konsistorijos viceprezidentas, ir evangelikų liuteronų kunigas Romas Pukys, susirinko gausus būrys kelmiškių.

Pasibaigus pamaldoms, visi skubėjo prie J. Graičiūno gimnazijos. Čia, skambant Kelmės kultūros centro pučiamųjų orkestro, vadovaujamo gimnazijos muzikos mokytojo Svajūno Klimo, atliekamiems maršams, Kelmės seniūnas Romas Atkočaitis atidengė Atminimo lentą, kurioje puikuojasi užrašas: *Kelmės miestas dėkingas kunigui, profesoriui, daktarui KONSTANTINUI KURNATAUSKUI (1878 – 1966), vienam iš Kelmės švietimo draugijos, 1921 m. įsteigusios Kelmės progimnaziją, vėliau išaugusią į gimnaziją, įkūrėjų, pirmajam progimnazijos direktoriui*. Atminimo lentoje iškalti ir K. Kurnatausko pasakyti žodžiai: *Visas mano turtas yra širdyje*. K. Kurnatauskas tai pasakė jį palydėti atėjusiems kelmiškiams, kai karo audrų blaškomas visam laikui išvyko iš Kelmės tik mažu lagaminėliu su knygomis nešinas...

Atminimo lentą atidengus, renginiai tęsėsi gimnazijoje. Čia veikė paroda, skirta K. Kurnatausko gyvenimo ir veiklos apžvalgai. Jos rengėja – gimnazijos direktoriaus pavaduotoja Živilė Klimienė dėkojo Biržų krašto muziejaus *Sėla* darbuotojams už nuoširdų bendradarbiavimą: iš šio muziejaus buvo gauta gausios ir įdomios medžiagos apie K. Kurnatauską. Parodos eksponatai liudija neeilinę K. Kurnatausko erudiciją ir plačią bei prasmingą veiklą: jo pastangomis suburta Švietimo draugija Kelmėje, jis – pirmasis progimna-

zijos direktorius, vienas iš Vytauto Didžiojo universiteto Evangelikų teologijos fakulteto įkūrėjų, Vytauto Didžiojo ir Lietuvos universiteto profesorius, Senatų narys, žurnalo *Mūsų žodis* redaktorius, Lietuvos išėivijos evangelikų reformatų bažnyčios generalinis superintendentas... Įspūdinga K. Kurnatausko bibliografija: tai anglų, lenkų, vokiečių, hebrajų ir kt. kalbomis parašytos knygos.

Aktų salėje susirinkusius svečius sveikino gimnazijos direktorius Rimas Bielskis, kalbėjo Kelmės rajono savivaldybės mero pavaduotojas, Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečio minėjimo Kelmės rajone komisijos pirmininkas Izidorius Šimkus ir kunigas Rimas Mikalauskas, padovanojęs gimnazijos bendruomenei ypatingą dovaną – Heidelbergo katekizmą. Susimąstyti kvietė gimnazistų Jorūnės Antanaitytės, Deimantės Andriulytės, Armando Druktenio ir Grigo Andrulio atlikta giesmė.

Pirmąjį pranešimą apie K. Kurnatausko veiklą Kelmėje, apie jo bendravimą su kitais žymiais Kelmės žmonėmis – Kelmės dvaro savininkais Gruževskiais, katalikų, žydų dvasininkais, apie K. Kurnatausko įsitraukimą į tik ką nepriklausomybę paskelbusios mūsų valstybės kūrimo reikalus ir jo pastangas įkurti Švietimo draugiją, progimnaziją skaitė J. Graičiūno gimnazijos istorijos mokytojas, Kelmės savivaldybės tarybos narys Egidijus Ūksas. Baigdamas jis iškėlė svarbią mintį, kad nors Kelmę žiauriai nusiaubęs Antrasis pasaulinis karas, nacių ir sovietų okupacijos sunaikino beveik viską, ką kelmiškiai kūrė šimtus metų, bet *prieš 95 metus sunkiai mums įsivaizduojamomis sąlygomis įkurta progimnazija yra nuostabus pavyzdys, kaip skirtingų tautybių, tikėjimų ir įsitikinimų žmonės, vedini kilnaus tikslo dėl geresnės savo vaikų ir valstybės, kurioje jie gyvens, ateities, gali sukurti istorijos audras atlaikiusį stebuklą*.

Apie K. Kurnatausko šeimą, jo studijų metus, jo pasaulėžiūrą formavusius garsiausius to meto mokslinin-

kus ir švietėjus, apie K. Kurnatauską – kunigą, profesorių, mokslininką, valstybės veikėją pranešimą parengė docentas, humanitarinių mokslų daktaras, Klaipėdos universiteto Humanitarinių mokslų fakulteto Teologijos katedros vedėjas, Evangeliškosios teologijos centro direktorius, Vokietijos Federacinės Respublikos Garbės konsulas Arūnas Baublys.

Po plojimais palydėto pranešimo nuskambėjo dar viena gimnazistų atliekama giesmė, o renginį vedusi Ž. Klimienė kreipėsi į susirinkusius, sakydama: *Manau, kad dabar tikrai esame truputį kitokie, nei šį rytą: daugiau sužinoję, daugiau supratę, tikiuosi – labiau savo Kelmės patriotai. Juk ji jau XX a. pradžioje buvo šviesi, nes čia gyveno šviesūs žmonės. O šios dienos Kelmė priklauso jau nuo mūsų – kokie mes esame, kaip suprantame pasaulį, kokių idėjų vedami veikiame. Tikiu, kad kunigo Konstantino Kurnatausko pavyzdys – įkvepiantis: jis moko suprasti žmogų, jį mylėti, mokyti kalbą, studijuoti, svajoti ir tas svajones įgyvendinti*.

Ž. Klimienė dėkojo visiems, padėjusiems įgyvendinti J. Graičiūno gimnazijos bendruomenės idėją pagerbti daug Kelmėi ir Lietuvai nusipelnusį žmogų – kun. prof. dr. Konstantiną Kurnatauską: Kelmės savivaldybei bei jos Švietimo, kultūros ir sporto skyriui, jo vedėjui Stasiui Jokubauskui ir J. Graičiūno gimnazijos kuratorei Daivai Stonienei, Vokietijos Federacinės Respublikos garbės konsului, doc. dr. A. Baubliui, Biržų krašto muziejui *Sėla*, kunigams R. Mikalauskui ir R. Pukiui, Kelmės evangelikų liuteronų parapijos bendruomenei ir jos vadovui Donatui Zavadskiui, laikraščiui *Bičiulis*, Kelmės kultūros centrui ir visiems, kurie atėjo į gimnaziją pagerbti K. Kurnatausko atminimo, kuriems svarbu žinoti, gerbti krašto istoriją, kuriems rūpi jo ateitis.

Iš Kelmės Jono Greičiūno
gimnazijos tinklalapio <http://www.jggimnazija.lt>

Martynas Liuteris šiandienėje ekumeninėje perspektyvoje

Liuteronų evangelikų teologas, Romos liuteronų evangelikų Kristaus bažnyčios kunigas Jens-Martin Kruse dalinasi mintimis apie ekumenizmą 500 metų Reformacijos jubiliejaus proga.

Nors nuo Reformacijos pradžios greitai bus praėję 500 metų, ir tikriausiai nei apie vieną viduramžių ir Renesanso asmenybę nėra daugiau prirašyta kaip apie Liuterį (1483–1546), reformatorius iš Vitenbergo toliau tebėra prieštarinai vertinamas. Iki šių dienų tiek tarp Romos katalikų, tiek tarp krikščionių evangelikų egzistuoja daugybė mitų, stereotipų ir išankstinių nusistatymų dėl Liuterio ir jo raštų. Taip pat egzistuoja tiek pagrįstų, tiek nepagrįstų požiūrių. Daugeliui katalikų Liuterio vardas asocijuojasi su Vakarų Bažnyčios skilimu, tuo tarpu daugeliui liuteronų jis yra bebaimis tikėjimo didvyris ir jų Bažnyčios steigėjas. Abu požiūriai neatspindi tikro vaizdo ir jį iškreipia. Nors šie požiūriai tikriausiai toliau liks plačiai paplitę, tačiau jie nėra teisingi Liuterio atžvilgiu bei trukdo stiprinti bendrystę tarp bažnyčių. 2017 metais sukankantis 500 metų Reformacijos jubiliejus suteikia puikią progą ekumenizmui. Dėl didelio susidomėjimo ir intensyvaus pasiruošimo jam, iš naujo galima apmąstyti Liuterį ir geriau suprasti jo teologinį mokymą. Toliau apžvelgsiu nuomonėse apie Liuterį esančias „nematomas puses“

ir vieningo Reformacijos vertinimo labai pabandysiu jas atskleisti, siekdamas matomos krikščionių vienybės. Žinoma, to, kas yra įvykę praeityje, neįmanoma atsukti atgal. „Tačiau tai, kas atsimenama apie praeitį ir kaip tai atsimenama, laikui bėgant gali keistis“. Žvelgiant į Liuterį ir Reformacijos pradžią prieš 500 metų, svarbu „pateikti ne kitokią istoriją, o šią istoriją pateikti kitaip“, kaip istoriją, kuri mus šiandien jungia, o ne skiria.

Todėl būtina įtikinamai pasakoti, ką Liuteris šiandien gali pasakyti tiek evangelikams, tiek katalikams, ir kokios jo teologinės

mintys gali suteikti naujų impulsų tikėjimui, teologijai ir Bažnyčiai šiandien. Aptarsiu penkis aspektus, t. y. apie Liuterį kaip „tikėjimo mokytoją“, kaip „Biblijos skaitytoją“, kaip „Jėzaus Kristaus Evangelijos liudytoją“, kaip „dvasinio atsinaujinimo skelbėją“ ir kaip „ekumenizmo rėmėją“, bei pasiremdamas jais pažvelgsiu į popiežiaus Pranciškaus inicijuotus aktualius pokyčius. Šių temų pasirinkimas, žinoma, yra subjektyvus, tačiau tai galimybė, būnant nesuvaržytam bažnytinių reikalavimų ir neatsižvelgiant į juos, atrasti naujų, bažnyčias jungiančių kelių į susitikimą su Liuteriu.

Liuteris kaip *Evangelijos liudytojas*

Savo raštais, skelbimu ir mokymu Liuteris tapo Jėzaus Kristaus Evangelijos liudytoju. Supratimas apie nusi-dėjėlio išteisinimą per tikėjimą, kaip tai suprato jis intensyvaus Biblijos skaitymo dėka, sudaro jo tikėjimo, teologijos ir skelbimo esmę. Savo veikloje Liuteris laikė save *mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus nevertu evangelistu* ir leido aiškiai suprasti, kad jokiū būdu nėra kalbama apie jį, o tik apie jo liudijamos Evangelijos pažadus ir reikalavimus. Dėl šios

priežasties jis iš visų jėgų priešinosi tam, kad jo pradėtas judėjimas būtų vadinamas jo vardu.

Pirmiausia, aš maldauju, – rašo Liuteris, – kad nenaudotumėte mano vardo ir save vadintumėte ne liuteronais, o krikščionimis. Kas toks yra Liuteris? Juk mokymas nėra mano! Aš taip pat nebuvo už nieką nukryžiuotas. Šv. Paulius juk nenorėjo kentėti už tai, kad krikščionys vadintųsi paulistais ar petristsais, o

norėjo, kad vadintųsi krikščionimis. Kaip aš, vargšas, smirdantis spalinių maišas, galėčiau norėti, kad Kristus vaikais vadintųsi mano, nieko vertu vardu. Tikrai ne, brangūs mano draugai! Atsisakykime mus skiriančių vardų ir vadinkimės krikščionimis pagal Kristų, kurio mokymą mes turime.

Tačiau vien dėl to nereikėtų keisti Evangelikų liuteronų bažnyčios pavadinimo. Tačiau teologinė mintis, ►

III Advento sekmadienio ir maldų už Vyriausybę pamaldos Panevėžyje

2016 m. gruodžio mėn. 11 d. rinkomės į savo bažnyčią anksčiau, kad pasimokytumėme naujų giesmių Kalėdų šventėms ir susikauptumėme šio sekmadienio pamaldoms, kurios, atsiliepiant į Lietuvos evangelikų reformatų generalinio superintendente kunigo Tomo Šerno paraginimą, skiriamos melsti Dievo palaiminimo naujai LR Vyriausybei, Seimo nariams ir miestų vadovams bei padėkoti kadenciją baigusiams Seimo ir Vyriausybės nariams.

Žiemiškos oro sąlygos šiek tiek sutrukdė mūsų parapijos administratoriui kunigui Raimondui Stankevičiui laiku atvykti po pamaldų Vilniuje... Mes, laukdami kunigo, giedojome giesmes, nuotaika buvo puiki ir keliolikos minučių laukimas neprailgo.

Džiaugiamės, kad savo atsilankymu mus pagerbė Panevėžio miesto meras Rytis Mykolas Račkauskas. Į pamaldas negausiai susirinkę parapijiečiai giesme ir malda nuoširdžiai garbinome Viešpatį, klausėmės Dievo Žodžio ir įdėmiai, apmąstydami išklausėme kunigo pamokslą. Kunigas klausė tikinčiųjų: *Ko jūs norite iš Dievo ir ką galite Jam duoti?* ir kvietė visus apie tai pamąstyti. Kunigas maldoje dėkojo kadenciją baigusiams Seimo ir Vyriausybės nariams ir meldė Dievo vedimo visiems naujai išrinktiems valdžios atstovams, Panevėžio miesto ir rajono merams,

savivaldybių Tarybų nariams, kad savo darbe vadovautųsi sąžiningumu, pareigingumu, profesionalumu, nepiktnaudžiautų tarnybine padėtimi. Jis priminė, kad, vykdant Dievo valią, valdžios atstovai eiliniams piliečiams, nepaisant jų tikėjimo ar netikėjimo, odos spalvos, sveikatos ar neįgalumo, amžiaus, užtikrintų jiems ramybę, geresnį gyvenimą, socialines garantijas, išgyvendintų vis dar klestinčią korupciją, kad bendras rūpestis ir atsakomybės jausmas už Viešpaties padovanotą pasaulį atvertų naujas galimybes kasdieniniuose darbuose. Taip pat kuo daugiau dėmesio būtų skiriama nuoširdesniai krikščionių tarpusavio bendravimui.

Pamaldose keletas parapijiečių minėjo į amžinybę išėjusius savo artimuosius, ir maldoje dar kartą apmąstėme trapų žmogaus gyvenimą:

kol esame gyvi, darykime tai, kas suteikia mums ir kitiems džiaugsmo, laimės, geros nuotaikos, sveikatos.

Po pamaldų tradicinėje agapėje pratęsėme pokalbius apie šiandieninį gyvenimą. Meras, paklaustas apie mūsų pamaldas, atsakė, kad jos patiko, ne pirmą kartą teko būti evangelikose pamaldose. Dar nebūdamas miesto meru, lankėsi ekumeninėse pamaldose šioje bažnytylėje ir pažadėjo apsilankyti ir ateityje.

Greit Kalėdos, Naujieji Metai. Visiems valdžios atstovams, tikėjimo broliams ir sesėms parapijose, visiems krikščionims linkime drąsos, ryžto, ištvermės, geros sveikatos, teigiamų permainų gyvenime ir nuostabiausių dienų ateityje.

Sigita Audickienė
Palmyros Griciūnienės nuotrauka

► kurią remdamasis Pauliumi pabrėžia Liuteris, aktuali mūsų buvimui bažnyčiose. Viena vertus, skirtingų grupių kūrimasis neturėtų kelti grėsmės bendruomenės vienybei. Kita vertus, krikščioniškas tikėjimas neatsiranda Liuterio teologijos dėka, o atsiranda klausantis Dievo, tai yra Jėzaus Kristaus žodžio, kaip jis yra paliudytas Šventajame Rašte. Liuteriui yra akivaizdu, kad ne jis, o vien tik Jėzus Kristus sąlygoja tikėjimą. Bažnyčios pagrindinė ir vienintelė misija yra skelbti Jėzaus Kristaus Evangeliją. Ką reiškia toks skelbimas, Liuteris yra labai

aiškiai pasakęs: *Evangelija mums atskleidžia, kas buvo Kristus. Kad mes jį pažintume, kad jis yra mūsų gelbėtojas, išvaduotojas iš nuodėmės ir mirties, mūsų gelbėtojas visose nelaimėse, mūsų sutaikintojas su Tėvu ir mus padarantis pamaldžiais ir palaimintais, neatsižvelgiant į mūsų darbus. Kas Kristus nepažįsta, tas yra prarastas. Nes jei tu net ir žinai, kad jis yra Dievo Sūnus, kuris numirė ir prisikėlė, ir sėdi Tėvo dešinėje, to dar nepakanka, kad iš tiesų pažintum Kristų, nes tu turi žinoti ir tikėti, kad jis viską padarė dėl tavęs tam, kad tau padėtų.*

Tai yra esminis dalykas Liuteriui ir pagrindinė Bažnyčios užduotis skelbti Evangeliją, kviečiant tikėti Jėzumi Kristumi ir leidžiant patirti, kad Kristaus veikimas naudingas yra ne kažkam kitam, o mums patiems.

Iš „*Stimmen der Zeit*“,
2016 m. gegužės mėn. Nr. 5
Išvertė Paulius Galubickas
Ištrauka perspausdinta iš www.liuteronai.lt

„Moteris – ganytoja?“ ar „Moteris – ganytoja!“

Ištrauka iš Dalios Janušaitienės straipsnio Tikėjimo žodžio bendruomenės tinklalapyje

Š. m. spalio 29 d. Šiaulių Polifonijos salėje krikščionys evangelikai iš skirtingų Lietuvos miestų (nuo Vilniaus iki Biržų ir Klaipėdos) bei įvairių evangelišku bendruomenių susibūrė į renginį – diskusiją, kurios metu buvo pristatyta Šiaulių TIESOS ŽODŽIO bažnyčios pastorės Anželikos Krikštaponienės knyga *Moteris – ganytoja? Moters pastoracinės tarnystės raida ir perspektyvos Lietuvos evangelinėse bažnyčiose*. Renginio metu prie apskrito stalo diskutavo knygos autorė, teologijos bakalaurė, Šiaulių bažnyčios *Tiesos žodis* pastorė **Anželika Krikštaponienė**, Lietuvos edukologijos universiteto Istorijos fakulteto prodekanas dr. **Deimantas Karvelis**, teologijos magistras, Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčios Biržų parapijos klebonas **Rimas Mikalauskas**, Jungtinės metodistų Bažnyčios kunigas Biržuose **Giedrius Jablonskis**, teologas, Lietuvos evangelikų baptistų bendruomenių sąjungos misionierius **Henrikas Žukauskas**, EBI Šiaulių centro dekanas, Šilutės Laisvųjų krikščionių bažnyčios pastorius **Romualdas Babarskas**. Diskusijos moderatorė – teologijos magistrė, Klaipėdos evangelikų baptistų bažnyčios tarnautoja Sandra Daktaraitė.

Nors moterys jau ne vieną dešimtmetį tarnauja ganytojomis ir Lietuvoje, šio klausimo aptarimui nebuvo skiriama daug laiko. Galima net teigti, kad šis pristatymas-diskusija, kurio metu Lietuvos evangelikai viešai svarstė moterų pastorystės klausimą, tapo „pirmąja kregžde“ mūsų padangėje. Kita vertus, akivaizdu, kad vienos diskusijos metu įmanoma tik pro mažytį plyšelį žvilgtelėti į šį sudėtingą klausimą, taigi, pačios autorės žodžiais tariant, renginio tikslas buvo įžiebtį diskusiją, kuri nesibaigtų šioje vietoje, bet paskatintų (poleminių) straipsnių seriją ir kitokią aptarimą įvairiose žiniasklaidos priemonėse. Atsižvelgdami į tai, toliau pateikiame išsamią

diskusijos apžvalgą.

Atsakydama į pirmąjį moderatorės S. Daktaraitės klausimą, *kas paskatino parengti būtent tokią knygą*, jos autorė, pastorė **Anželika Krikštaponienė**, pastebėjo, jog simboliška, kad knyga išėjo jai minint savo pastoracinės tarnystės dvidešimtpenkmetį. Taigi į knygą įtraukti ne tik teologiniai svarstymai, bet ir autorės ganytojiškos tarnystės patirtis.

Knygos pagrindu tapo EBI rašytas teologijos bakalaurų darbas, o šio darbo šaltiniu – jau kelis dešimtmečius tarp pasaulio evangelikų vykstanti diskusija dėl biblinio moters tarnystės pagrįstumo. Diskusiją „įrėmina“ dvi evangelinės pozicijos: *egalitarinė*, kai teigiama, kad vyras ir moteris Viešpaties akivaizdoje lygūs tiek orumu, tiek vaidmenimis, ir *komplementarinė*, kuri argumentuoja, kad vyro ir moters tarnystės vaidmenys vienas kitą papildo, bet skirtingos lytims yra skirtingi – vyro vadovaujantis, o moters papildantis vaidmuo. Užsienio šalyse šios pozicijos jau „išsikristalizavusios“, taigi ir Lietuvos teologams svarbu nelikti nežinioje. Įdomu, kad abi pozicijos argumentuotai grindžiamos Šventuoju Raštu. Autorė pabrėžė, kad, nors jos pozicija jau anksčiau buvo susiformavusi, moterų tarnystės studijos dar labiau sustiprino jos įsitikinimą, kad vyrai ir moterys visose srityse yra lygūs.

Knygoje taip pat buvo siekiama pažvelgti, kaip egalitarinė ir komplementarinė pozicijos atranda savo būvį Lietuvos evangelinėse bažnyčiose. Nors dauguma diskusijos dalyvių labiau linkę pritarti egalitariniam požiūriui, bendroje Lietuvos evangelinių bažnyčių erdvėje vyrauja komplementarizmas. Visgi gilinantis į šį klausimą autorę maloniai nustebino tai, kad Lietuvoje yra nemažai tarnaujančių ordinuotų ganytojų, tarnautojų, misionierių – keturiose evangelinėse bendrijose (Tikėjimo žodžio bendrijoje, Evangelikų reformatų bažnyčioje, Jungtinėje metodistų bažnyčioje ir

Anželika Krikštaponienė

Klaipėdos evangelikų baptistų bažnyčioje) tarnauja daugiau negu trisdešimt moterų. Nepriklausomose evangelinėse bažnyčiose moterys taip pat yra pastorės. Anksčiau tai buvo sunkiai įsivaizduojama, nors tam tikri bandymai atverti kelią moterų tarnystei pastebėti jau tarpukaryje: sekmininkų bažnyčiose joms buvo leista pranašauti ir melstis viešose pamaldose, o Reformatų bažnyčia tarpukariu aktyviai stebėjo ir nagrinėjo šio moterų tarnystės ir ordinacijos svarstymo tendencijas Šveicarijoje, Vokietijoje, Škotijoje. XX a. pradžios krikščioniškoje spaudoje labai aktyviai reiškėsi baptistės. Džiugu ir netikėta buvo nagrinėjant šį klausimą atrasti, kad Klaipėdos baptistų bažnyčia pastaruosiu metu išventino net penkias moteris tarnautojas. Kitas įdomus dalykas – žvelgdami į krikščionybės istoriją matome, kad nuo seniausių laikų, kilus atgimimo judėjimams (valdiečių, anabaptistų, kvakerių, metodistų ir kt.), pradžioje aktyviai tarnaudavo ir pamokslaudavo moterys.

Atsakydamas į S. Daktaraitės klausimą, *kodėl svarbu knygą pradėti istorine kultūrine apžvalga ir kaip istorinės kultūrinės aplinkybės veikia tikėjimo bendruomenes*, diskusijos dalyvis dr. **Deimantas Karvelis** pabrėžė, jog istorinis pagrindimas būtinas, nes autorė kelia fundamentalų klausimą. Keliant bet kokią esminį tikėjimo, teologijos klausimą, būtina išnagrinėti, ar tai buvo kelia-

ma anksčiau, kaip bendruomenės su tuo tvarkydavosi, o gal tai išimtinai šiuolaikiškumo apraiškos.

Dr. D. Karvelis dar kartą atkreipė dėmesį į šią diskusiją pradėti paskatinusį įvykį – pasirodė nauja knyga. Viena vertus, gali atrodyti, kad XXI a. knygų ne tik gausu, bet netgi per daug, tad paėmus į rankas naują knygą savaime kyla klausimai: ar knyga aktuali, ar turi išliekamąją vertę? Jau O. Vaildas taikliai pastebėjo, kad knygos esti *gerai arba blogai parašytos. Ir viskas*. Galima drąsiai teigti, kad ši knyga parašyta gerai. Kita vertus, netgi nežiūrint jos turinio ir diskusiją paskatinusių priežasčių tokia knyga jau savaime yra protestantiškos kultūros ženklas, kuriu gausa mūsų šalis negali pasigirti.

Pasak dr. D. Karvelio, knygos tekstas ne tik įdomus, bet ir akademinis. Autorė stengiasi aprėpti įvairius dalykus: istorinį kontekstą, sociologinius metodus ir pan. – tai rodo siekį pateikti kuo išsamesnę ir autentiškesnę informaciją. Atminkime, kad lyčių istorija Lietuvoje tebėra *terra incognita*, o lyčių teologijos žinia dar mažesnė. Taigi ši knyga – bandymas sudaužyti stiklinę sieną, dėl kurios dar nebuvo diskutuojama. Pagarbą kelia autorės elegancija, kuri, nors ir aiškiai pateikdama savo poziciją, išlaiko objektyvumą. Kas žino, gal būsime Lietuvos teologijos istorijos autorius (jei tokia istorija kada nors išvys dienos šviesą) remsis ir šia knyga? Gal per Reformacijos pusantro tūkstančio metų jubiliejų ši knyga taps istoriniu šaltiniu apie evangelines bendruomenes? Pasak D. Karvelio, vien dėl šių dalykų knyga turės istorinę išliekamąją vertę.

S. Daktaraitė ir **A. Krikštonienė** taip pat prisiminė, kad po Nepriklausomybės atkūrimo buvo laikas, kai kūrėsi naujos bendruomenės, kuriose moterų pastorystė buvo tarsi savaime suprantama – niekas pernelyg nesigilino į klausimus „galima – negalima“ – moterys tiesiog kilo tarnauti. Tai buvo be galo svarbus laikas mūsų tautai – Dievo Dvasios judėjimas buvo aiškiai regimas. Šventoji Dvasia pažadino dievoiešką ateizmo kontekste augusių jaunų žmonių širdyse ir palietė juos tarsi Sekminių dieną. Panašiai skaitome Šventajame Rašte: tarp šimto dvi-

dešimt žmonių, ant kurių nužengė Šventoji Dvasia, buvo ir apaštalai, ir moterys... Taigi tuo metu spontaniškai būrėsi naujos bendruomenės, ir moterys taip pat ėmėsi atsakomybės tiek skelbti Evangeliją, tiek ganyti įtikėjusiuosius. *Tikėjimo žodžio* judėjimui priklausantys broliai ir seserys jau tada skaitė knygas, kuriose buvo aiškiai pagrindžiamas egalitarinis požiūris, aiškinamos abejotinos daug diskusijų keliančios Pauliaus laiškų vietos 1 Kor 11 sk. ir 1 Tim 2 sk. (tuos klausimus kėlė Kenetas Heigenas, o evangelistai T. L. ir Daisy Osbornai nagrinėjo lygiavertį vyro ir moters orumo klausimą Kristuje ir kiti). Taigi moterų ordinaciją skatino pokyčiai visuomenėje, asmeninis Dievo ieškojimas, suprastas Kristaus pašaukimas moterų ir vyrų gyvenime, atsiskleidusios Šventosios Dvasios charizmos ir tuo metu prieinama krikščioniška literatūra.

Jungtinė metodistų Bažnyčia yra priėmusi aišką poziciją dėl lygiavertio vyrų ir moterų tarnavimo, moterys šioje Bažnyčioje tarnauja diakonėmis, kunigėmis, vyskupėmis. Atsakydamas į S. Daktaraitės klausimus, *kaip konfesija atėjo iki tokio sprendimo ir kaip šis sprendimas veikia Lietuvos bažnyčias*, Jungtinės metodistų Bažnyčios kunigas **Giedrius Jablonskis** paminėjo, kad šis sprendimas buvo priimtas 1956 m. – tuo metu gimė *Jungtinė metodistų Bažnyčia* ir buvo įšventinta pirmoji moteris. Visgi negalima sakyti, kad šiam sprendimui pritarė visa Bažnyčia – ir šiandien yra dvasininkų, kurios netgi kai kuriose JAV vietovėse jaučia tam tikrų iššūkių dėl lyties.

Kalbant apie visą pasaulį, kai kuriose šalyse (Afrikos žemyne, Rusijoje) moterys faktiškai neordinuojamos dėl tų šalių kultūrinių ypatybių. Lietuvoje iki Antrojo pasaulinio karo pabaigos Metodistų Bažnyčia buvo labai konservatyvi, moterys galėjo būti tik sekmadieninės mokyklos mokytojomis, bet 1995 m. atkūrus Bažnyčią tas klausimas net nekilo, nes daugelis į Lietuvą atvykusių misionierių buvo moterys. Kalbant apie oficialią Bažnyčios poziciją, jokių diskusijų dėl lyties nekyla – *Šventinimo komitetui* svarbu tik žmogaus pašaukimas. Visgi tikrovė tokia, kad tarnaujančios moterys bendruomenėje dažnai itin atidžiai stebimos.

Misionierius **Henrikas Žukauskas** ilgą laiką gyveno Klaipėdoje ir tarnavo baptistų bažnyčiose, kuriose tuo metu buvo ordinuotos pirmosios moterys. Tokį sprendimą lėmė teologiniai ieškojimai ir akivaizdus Dievo veikimas bendruomenėje tiek per vyrus, tiek ir per moteris. Kodėl reikėtų užginti joms tarnauti? Baptistai tiki visų tikinčiųjų kunigyste, tad kodėl sąvoka *pastorius* priimta, o *pastorė* – abejotina? Diskutuodami apie šiuos dalykus, baptistai ieškojo būdų bendruomenėje šiuos klausimus išspręsti. O kuris požiūris yra tiesa? Įdomu, kad Klaipėdoje pirmosios buvo ordinuotos vyresnio amžiaus moterys, jau ilgą laiką tarnavusios bažnyčioje, bet ir joms pralaužti *ganytojiškos moterų tarnystės ledus* nebuvo lengva. Atsakydamas į S. Daktaraitės klausimą, *kodėl svarbi ordinacija – gal moterims galima tiesiog tarnauti ir be jos*, H. Žukauskas teigė, kad *dvasia patampa kūnu*,

kai atitinkama nuostata oficialiai įtvirtinama bendruomenėse. Aiškiai neišsakius Bažnyčios pozicijos, jos kaip ir nėra.

Kreipdamasi į LERB kunigą **Rimą Mikalauską**, kuris šioje diskusijoje atstovavo komplementarinio požiūrio šalininkams, S. Daktaraitė atkreipė dėmesį, kad prieš kelerius metus reformatai diakonėmis, o vėliau ir viena kunige įšventino dvi moteris, bet vėliau Bažnyčios pozicija iš egalitarinės ėmė keistis į komplementarinę. Kun. Rimas Mikalauskas, kalbėdamas apie šį Bažnyčios sprendimą įšventinti moteris, pabrėžė, kad tokį sprendimą pirmiausia lėmė aplinkybės – tarnautojų trūkumas, su Nepriklausomybe atsivėrusios durys bendrauti su Europos reformatais. Tačiau reformatai yra pasidaliję į egalitarų ir komplementarų „stovyklas“, o lietuviai, įplaukę į šiuos platesnius vandenis, dar ieško savo pozicijos. Visgi tendencija remti komplementarinį požiūrį susijusi su dvejonėmis, ar egalitarinio ir komplementarinio požiūrio besilaikantieji tinkamai interpretuoja Šventąjį Raštą? Kunigo nuomone, egalitarinis skaitymas skatina kvestionuoti ir Šventojo Rašto autoritetą, ir Bažnyčios Tėvų tradiciją. Jo žodžiais tariant, egalitarinė pozicija neturi ją pagrindžiančių Bažnyčios Tėvų raštų, tad kodėl mes turėtume būti protingesni už juos? Be to, reformatai mato, kad moteriai dvasininkei reikia daugiau paramos ir sielovados, moterų tarnavimas reikalauja daugiau dėmesio ir kelia sumaištį bendruomenėse.

Atsakydamas į S. Daktaraitės klausimą, koks studijų vaidmuo mo-

terų ordinacijai ir, apskritai, žmogaus ir bendruomenės gyvenimui, EBI Šiaulių studijų centro vadovas ir Laisvųjų krikščionių bažnyčios pastorius **Romualdas Babarskas** pastebėjo, kad studijos nepadaro mūsų dvasingais, tik gal labiau tolerantiškais, bet padeda išvengti klaidų ir skubotų išvadų, mat pradėdame matyti plačiau. Be to, šiuolaikiniai žmonės orientuojasi į tai, kas pasakyta glaustai ir aiškiai. Taigi gebėjimas apmąstyti pateikti klausimą yra didelis privalumas, kuris, be jokių abejonių, būdingas ir A. Krikštaponienės knygai. <...>. Laisvųjų krikščionių bažnyčiose šiuo klausimu vieningos pozicijos nėra ir, nors komplementarinio požiūrio atstovų tarp laisvųjų krikščionių yra mažuma, ši pozicija turi rimtų klausimų egalitarams, kurie vis dar nėra atsakyti. Tačiau akivaizdu, kad tam tikrų Šventojo Rašto vietų mes, žmonės, negalime vienareikšmiškai paaiškinti arba patikimai atsakyti, kodėl Paulius užrašė vienaip, o ne kitaip...

Diskusijai artėjant į pabaigą, kelias mintis kaip pilietis ir krikščionis dar išsakė dr. **Deimantas Karvelis**, prie kurio kadaise Dievas prisilietė panaudodamas moterį. Negalima pritari minčiai, kad moterys dvasininkės susiduria su didesniais iššūkiais negu vyrai, tiesiog tie iššūkiai kitokie. Kita vertus, pasitaiko ir nevykėlių ganytojų vyrų. Dvejojant dėl galimybės moteriai vadovauti bažnyčioje, kyla ir klausimai: ar gali moteris vadovauti įmonei, valstybei ir apskritai būti vadove? Ar mes turime remtis tik Bažnyčios Tėvais – juk nė viena karta krikščionybės istorijoje neturėjo viso apreiškimo. Atsivertus valstybės „bibliją“ – Lietuvos Respublikos

Konstituciją, lygybė apibrėžta tik šeimos kontekste, o kitur nutyliama. Visgi, žvelgiant iš piliečio pozicijų, atminkime, kad pasirenkant darbą draudžiama bet kokia diskriminacija dėl lyties. O kaip tada dvasininkės darbas? Taigi, galima teigti, kad kalbant apie moterų tarnystę svarbi ir teologinė argumentacija, ir dabarties pasaulio iššūkiai. Be to, neturėtume iš akių išleisti galimybės, kad kai kuriais atvejais kylančios problemos galbūt susijusios su konkrečiais asmenimis, o ne su lytimi.

Diskusiją baigdami dalyviai keliais sakiniiais apibendrina savo požiūrį į diskusijos šerdį – moters, kaip ganytojos, tarnystę.

Anželika Krikštaponienė: Tikiu, kad moteris gali būti ganytoja, nes esu patyrusi Kristaus pavedimą *Ganyk mano avelės*. Tarnystė nėra lyties klausimas – tam reikia pašaukimo ir dovanos. Kita vertus, kalbant apie evangelinių bažnyčių poziciją, išlieka klausimų, kuriais sutariame nesutarti. Svarbiausia, kad atitinkama pozicija turėtų palaikymą tose bažnyčiose, kuriose yra priimta.

Dr. Deimantas Karvelis: Nors tikėjimas – tai pasitikėjimas neregimais dalykais, žinau, kad moteris gali būti ganytoja, žvelgdamas į pastorės Anželikos tarnystę. Galbūt po kiek laiko išeis nauja knyga *Moteris ganytoja* – jau be klausuko.

Kun. Rimas Mikalauskas: Šią knygą priėmiau kaip gerą iššūkį apie tai kalbėti ir nepasipūsti nė vienos pozicijos atstovams. Moters ganytojišką tarnystę suvokiame kaip išimtį.

Kun. Giedrius Jablonskis: Ši knyga – istorinis įvykis, kurio nenoriu praleisti. Asmeniškai man, moterys ganytojos yra visiškai priimtinos, linkiu joms keisti mūsų bažnyčių ateitį.

Henrikas Žukauskas: Egalitarinė ir komplementarinė pozicijos yra siauri marškinėliai, tad būtina plėsti ir gilinti jų tyrimus, plėtoti ir įtvirtinti moterų tarnystę. Tai labai svarbu.

Romualdas Babarskas: Knygos pasirodymas mus visus praturtina. Išlikime tvirti dėl to, kuo vadovaujamės.

Perspausdinta iš www.evangelija.lt
Nuotraukos Lino Atgalainio
ir Gedos Žyvatkauskaitės

Vilniaus miesto globėjo Kristoforo* statulėlė – prof. Valentina Dagienė

Gruodžio 14 d. Rotušėje Vilniaus meras Remigijus Šimašius jau 19-ą kartą iškilmingai įteikė Šv. Kristoforo statulėlės 10-čiai miestą garsinančių asmenybių, kurios per šiuos metus labiausiai pasižymėjo meno, mokslo, kultūros, švietimo, visuomeninėse ir kitose srityse.

Kandidatūras Šv. Kristoforo statulėlėms gauti kasmet siūlo patys vilniečiai – bendruomenės, organizacijos, aktyvūs miesto gyventojai. Šiomet siūlyta apdovanoti 58 kandidatus, daugiausiai – kultūros ir meno atstovus, iš kurių tradiciškai išrinkti 10 lyderių.

Tarp kitų dešimties žymiausių vilniečių, kuriems buvo įteiktos statulėlės, už nuopelnus švietimui apdovanota mūsų Vilniaus ev. refor-

matų parapijos narė prof. Valentina Dagienė. Valė – Vilniaus universiteto Matematikos ir informatikos instituto profesorė, populiaraus tarptautinio konkurso jaunimui Bebras autorė, 2016-aisiais tapo Europos skaitmeninio pasaulio moters apdovanojimo laureate. Renginio #SWITCH! metu ji Lietuvą įrašė į Gineso rekordų knygą – kartu su komanda vedė didžiausią programavimo pamoką vaikams.

Profesorė taip pat nuolat rūpinasi informatikos mokymu bendrojo lavinimo mokyklose, inicijavo ir vadovavo parengiant Lietuvos bendrojo lavinimo bendrąsias informatikos ir informacinių technologijų mokymo programas, brandos egzaminus, vadovauja Jaunųjų programuotojų mokyklai. Valentina Kristoforų įteiki-

mo ceremonijos metu buvo išvykusi, jai skirtą skulptūrėlę atsiėmė sūnus Sirvydas.

Valė ir Viktoras Dagiai užaugino ir išmokslino tris sūnus ir dvi dukras. Vyriausioji dukra Girstautė jau irgi yra pasiekusi mokslo aukštumų – medicinos mokslų daktarė, profesorė, gyvena ir dirba Švedijoje, augino du vaikus.

„V.r.ž.“ inf.

*Kristoforas – iš graikų kalbos išvertus reiškia Kristų nešantis.

Lietuvos Biblijos skaitymo draugija šiandien

*Tu – mano Dievas,
Tavo rankose mano likimas,
Malone išpirkai Tu mane,
Tu mano VIEŠPATS esi.*

Giedant šiuos giesmės žodžius, gruodžio 3 d. prasidėjo Lietuvos Biblijos skaitymo draugijos (LBSD) gen. asamblėja – metinis susirinkimas Vilniaus Laisvųjų krikščionių bažnyčios patalpose Krivulės gatvėje. Draugiją 1993 m. įkūrė liuteronai, reformatai, Romos katalikai, baptistai, sekmininkai. Dabar jos veikloje aktyviai dalyvauja ir Laisvųjų krikščionių bažnyčios atstovai. LBSD priklauso pasaulyje plačiai paplitusiai

Biblijos skaitymo draugijų šeimai, yra Pasaulinės Šventojo Rašto sąjungos (angl. *Scripture Union*) 103-ioji narė. Įkūrus Draugiją, Pasaulinė Šv. Rašto draugija padėjo Lietuvos draugijai įgyti patirties, finansuodavo apmokamo darbuotojo ir buhalterio išlaikymą, krikščioniškos literatūros leidybą. Dabar Draugija gyvuoja vien savanorių dėka, veiklai lėšas susirinkdama iš 2%, rėmėjų aukų, nario mokesčio.

Pirmaisiais LBSD pirmininkais buvo reformatė dr. Renata Bareikienė, liuteronai – Kęstutis Pulokas ir Eliza Siviec, po to *vairą* perėmė laisvųjų krikščionių atstovai – Klaidas Ivaškevičius, Artūras Rulinkas, Solveiga Čužauskienė. Keitėsi vadovai, keitėsi ir veiklos kryptys. Jei anksčiau daugiau buvo skiriamas dėmesys leidybai, krikščioniškos literatūros platinimui, mokymui skaityti ir nagrinėti Bibliją, tai dabar daugiau susitelkta vaikų vasaros stovyklų organizavimui ir jose per žaidimus pratinami vaikai atsiversti Bibliją, skaityti pagal Draugijos paruoštą metodiką – kalendorėlius

Skaitome Bibliją kasdien, kad Lietuvos jaunoji karta per Dievo Žodį įtikėtų Viešpatį Jėzų Kristų, taptų subrendusiais krikščionimis.

Šiais metais LBSD organizuotoje tradicinėje Berčiūnų stovyklavietėje liepos–rugpjūčio mėn. pabuvojo per šimtą stovyklautojų, juos mokė, prižiūrėjo per tris dešimtis vadovų. Stovyklų nuolatinė vadovė – Solveiga Čužauskienė. Draugijos nariams ji papasakojo, kaip sekėsi dirbti su vis labiau akseleracijos paliestais vaikais, ją papildė Artūras Rulinkas, kuris šiemet buvo paauglių stovyklos vyresniųjų būrio vadovu. Solveiga daug dirba su stovyklų vadovais, jų gretas papildė buvę stovyklautojai. Facebook'e įkurta svetainė *Po berčiūnišku dangumi*, kur ištisus metus vadovai bendrauja su buvusiais stovyklautojais, jiems kuria užduotis, praneša naujienas. Taip vaikai nenutolsta nuo krikščioniško mokymo, ruošiami kitoms stovykloms.

Po dviejų metų Draugija švęs 25-meį. Palinkėkime Jai sėkmės!

„V.r.ž.“ inf.

Kuratorius dr. Mykolas Mikalajūnas

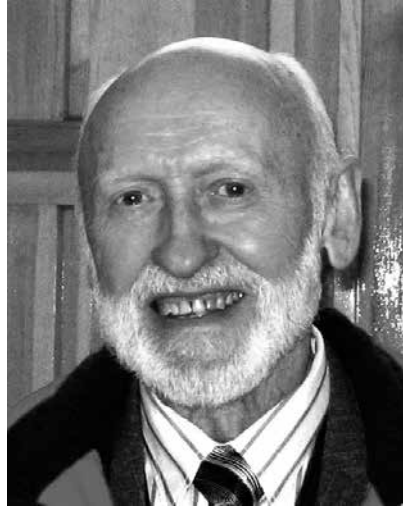
1936 12 15 – 2012 10 19

Gruodžio 15 d. kuratoriui dr. Mykolui Mikalajūnui būtų sukakę 80 metų, deja, jau ketveri metai gyvename, dirbame, kuriame Bažnyčios ateitį be Jo...

Dr. Mykolas Mikalajūnas buvo žymus meteorologas, vienas iš Lietuvos Biblijos draugijos įkūrėjų, evangeliškos literatūros leidejas, įkūręs krikščionišką leidyklą *Apyaušris*, Lietuvos evangelikų reformatų Konsistorijos prezidentas, kuratorius, Sinodų direktorius, vienas iš Reformatų senjorų draugijos įkūrėjų.

Gimė Mykolas Kėdainių priemiestyje, Janušavoje, pagranduku reformatų Onos Mikalajūnienės (Skudrickaitės) ir Mykolo Mikalajūno šeimoje, kur jau augo dvi dukros: Zelma ir Alma.

Mokėsi vidurinėje mokykloje, po to išvažiavo studijuoti meteorologiją į Vilniaus universitetą. Baigęs mokslus, plaukiojo pasaulio jūromis ir vandenynais dirbdamas sinoptiku žvejybiniuose laivuose, darbavosi Vilniaus orų biure, Lietuvos hidro-meteorologijos valdyboje, kuriai vėliau ir vadovavo apie dešimtmetį. Daugelį metų savo darbą ir mėgstamą užsiėmimą – hobį – sėkmingai įprasmino Vyriausiosios enciklopedijų redakcijoje: iš pradžių vadovavo jos Geografijos ir geologijos redakcijai ir galiausiai buvo išrinktas Enciklopedijos leidyklos generaliniu direktoriumi. Nuo 1995-ųjų dr. M. Mikalajūnas pradėjo dėstyti Vilniaus pedagoginiame institute (dabar –

Lietuvos edukologijos universitetas) ir entuziastingai dirbo ten iki 2012-ųjų – tol, kol leido amžiaus cenzas.

1992 m. susikūrus Lietuvos Biblijos draugijai, buvo išrinktas jos vykdomoju direktoriumi. Šiose pareigose išdirbo beveik dvidešimt metų. Redagavo, rūpinosi įvairių Biblijų leidimu: Biblija vaikams, ekumenine Biblija, kurią naudoja katalikai, stačiatikiai, ev. liuteronai; kanonine Biblija – naudojama ev. reformatų ir kitų protestantų. Dievo Žodį lietuvių, rusų, lenkų kalbomis skleidė, nešė ir vežė į atokiausias Lietuvos vietas.

1993 m. įkūręs savo leidyklą *Apyaušris*, leido, vertė, redagavo įvairių religinę literatūrą, tarp jų – ir

reformatų: kasmet paruošdavo ir išleisdavo kalendorius *Gyvenimo parodydovas*, Lietuvos Biblijos skaitymo draugijos *Bibliją skaitome kasdieną*, almanachą *Reformatų metai*, parengė ir išleido kunigo Aleksandro Balčiausko pamokslų knygą *Tavo žodis yra tiesa*, leidinius: *Lietuvos evangelikų reformatų sinodui – 450 metų*, H. Bulingerio *Antrasis šveicariškasis išpažinimas – reformatų tikėjimo pagrindai* ir kt. leidinius.

2006 m. Lietuvos evangelikų reformatų Sinodas Biržuose dr. Mykolą Mikalajūną išrinko kuratoriumi, 2010 m. – Lietuvos evangelikų reformatų Konsistorijos prezidentu. 2011 m., per Sinodą priešiškomis jėgoms bandant užimti Biržų reformatų bažnyčią, daug jėgų padėjo stengdamasis padėti suvaldyti situaciją, apginti Bažnyčią.

Mes, vilniečiai reformatai, Mykolą prisimename kaip vieną iš labiausiai besirūpinančių mūsų istorinės Vilniaus bažnyčios atgavimu, Radvilų Ažuolyno sodintoją, visada besišypsantį, draugišką, paslaugų, pasiruošusį padėti, patarti...

Iki šiol Jo mums labai trūksta....

Vilniaus ev. reformatų parapijos seniūnai

Liūdną mintį iš širdies išgins
Baltas sniegas – gal šviesa Dangaus.
Dievo duotą Dovaną primins –
Prasmę-vertę gimusio žmogaus.

Bėgant Laikui, daug kas nesvarbu.
Esam lygūs, jau nebēr kaltės...
Menam vertę guodžiančių delnų,
Prasmę žvilgsnio iš akių gelmės.

Paprastas Stebuklas mumyse,
Per Gimimą – iš širdies į širdį...
Juk tai Meilė, amžina Laike,
Tyras sniegas, stebuklu pavirtęs...

I N F O R M A C I J A

Danieliaus Kleino 350-ųjų mirties metinių minėjimas

Lapkričio 27 d., Vilniaus ev. liuteronų parapijos *Liuteronų namuose* buvo paminėtos Tilžės parapijos kunigo, pirmosios lietuvių kalbos gramatikos bei kitų raštų autoriaus Danieliaus Kleino (1609–1666) 350-osios mirties metinės. Pranešimą *Danielius Kleinas – žymiausias XVII a. lietuvių raštijos atstovas Prūsijoje* skaitė Lietuvių kalbos instituto bendradarbis dr. Mindaugas Šinkūnas. To laikotarpio giesmės pagiedojo Vilniaus ev. liuteronų parapijos choras, vadovaujamas vargonininkės Astos Saldukienės. Renginį organizavo Lietuvos reformacijos istorijos ir kultūros draugija, vedė Kęstutis Pulokas.

Gruodžio 11 d., III Advento sekmadienį, **Vilniaus, Kauno, Panevėžio, Šiaulių ir Biržų** evangelikų reforma-

tų bažnyčiose Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčios vyriausio dvasininko generalinio superintendenteo kun. Tomo Šerno paraginti maldoje prašė Dievo palaiminimo naujus įgaliojimus gavusiam Lietuvos Respublikos Seimui ir LR Prezidentės patvirtintai XVI-ajai Vyriausybei bei dėkojo kadenciją baigusiai Vyriausybei ir Seimui. Į šias pamaldas buvo kviečiami parapijiečiai, praėjusios ir naujos kadencijos išrinkti atstovai į Seimą, valstybės tarnautojai, visi geros valios žmonės.

Gruodžio 13 d. Lietuvos mokslų akademijos mažojoje konferencijų salėje įvyko akademiko Domo Kau-
no studijos *Kristijono Donelaičio atminties paveldas* sutiktuvės. Studija, sudaryta iš trijų dalių, yra skirta poeto publikuoto ir nepublikuoto paveldo

tyrimui. Duomenų autorius ieškojo ne tik Lietuvos, bet ir Latvijos, Lenkijos, Švedijos, Vokietijos, JAV archyvuose, muziejuose, bibliotekose. Knyga gausiai iliustruota dokumentinėmis nuotraukomis, senoviniais atvirukais bei rankraščinio ir spausdintinio paveldo reprodukcijomis.

Gruodžio 15 d. Reformatų senjorų draugijos nariai lankėsi ir susipažino su Operos ir baletu teatru iš užkulisinės pusės ekskursijoje, kurią vedė buv. solistė, operos primadona Sofija Jonaitytė, dalyvavo ilgametės teatro darbuotojos – vokalo korepetitorės, akompaniatorės, bibliotekos vedėjos, Vilniaus parapijietės Birutės Šernaitės-Barauskienės atsisveikinimo su teatru ceremonijoje.

Gruodžio 16 d. į Vilniaus ev. reformatų parapijos namus rinkosi jaunimas – LERJD *Radvila* nariai į visuotinį Draugijos susirinkimą aptarti šiais metais nuveiktų darbų, numatyti kitų metų darbus, dalyvavimą Reformacijos 500-ųjų metinių renginiuose bei Draugijos registruotos būstinės Vilniuje perregistravimą į istorinę būstinę Biržuose.

Vietos visiems užteks

Gruodžio 18 d. – **BETLIEJAUS ŽVAIGŽDĖS KIBIRKŠČIŲ SPIEČIUS...**

Vilniaus evangelikų reformatų parapijos namuose sekmadieninės mokyklėlės vaikučiai surengė sekmadienio popietę: mažieji reformatai Mamytėms, Tėveliams, Seneliams bei kitiems parapijiečiams suvaidino pasaką Pirštinė.

Drąsūs, judrūs mažyliai, sekmadieninės vaikų mokyklėlės moky-

tojos Džiuljetos žaismingai suburti ir įkvėpti, gaivalingai ir ritmingai atskleidė kalėdinį draugystės ir bendrabūvio džiaugsmą: vaikams visa yra *čia ir dabar*. Kaip ir žvakių liepsnelės, kuriomis nešini suėjo, ir Senelio pirštinę-namelį scenon žengdami prikvietė, – *juk visi iš vaikystės esam* (niekas neginčys Antuano de

Sent Egziuperi teiginio). Meškutė (Gertrūda) tatai patvirtino, – juk tereikia tik neskubėti, ir prisiminti, kas esam – vaikai. Tačiau tieji, kurie dėkingai tiki, – žino: *Visiems, kurie Jį priėmė, Jis davė galią tapti Dievo vaikais – tiems, kurie tiki Jo vardą, kurie ne iš kraujo ir ne iš kūno norų, ir ne iš vyro norų, bet iš Dievo užgimę* /Jn 1,12-13/.

**Vilniaus bažnyčios varpininkas
V. P. Kuprevičius**

*Džiaukis iš širdies Viešpačiu, Jis suteiks tau,
ko trokšta tavoji širdis...
Tavo dorumą Jis nušvies kaip dienos šviesą,
o tavo teisingumą padarys kaip vidudienį...
/Psalmynas 37,4-6/*

Sveikiname

*parapijietę
IRENĄ SUVEIZDYTĘ-AUKŠTUOLIENĘ,
gruodžio 25 d. švenčiančią 85-ąją gimtadienį.*

*Linkime sveikatos, Dievo palaimos ir malonės,
kad ilgai dar leistų džiaugtis šiuo gyvenimu!*

*Vilniaus ev. reformatų parapijos
seniūnų taryba*

Leidinio spaudos rėmėjas

Birbinių g. 4a, LT-02121, Vilnius
tel.: +370 5 2627585
mob.tel.: +370 655 24403
Linksmoji g.5, LT-02041, Vilnius
tel.: +370 5 2639004
mob.tel.: +370 652 11944
www.klion.lt

Laida EVANGELIKAMS
„KELIAS“

„LRT Kultūra“ kanalu
šeštadienį 9.15 val.,

kartojama tuo pačiu kanalu
kitą šeštadienį 7.30 val.

Laidos redaktorius
Tomas Pavilanskas-Kalvanas,
el.p. tomaspaka@gmail.com
mob. tel. 8 676 05538

PAMIRŠTI PATIRTĄ SKRIAUDĄ

*Nepaniekink, krikščionie, to, ką darė Kristus. Nes kai kūnas susilenkia
iki brolio pėdų, širdis užsidega arba pamaitinama nuolankumo jausmu.
Atleiskime artimui už jo padarytas skriaudas ir prašykime jo atleidimo
už mūsų nuodėmes – tokiu būdu plausime kojas artimui.*

Šv. Augustinas iš Hippono
www.bernardinai.lt

SANTUOKA – VISO KO PAGRINDAS

*Labai gerai, kad Dievas nenori, kad santuoka būtų išardyta, antraip
ji visiškai pražūtų, niekas nebesituoktų, kultų pavojus dėl rūpinimosi
vaisiais, sužlugtų ir namų ūkis, o paskui ir valdžia apleistų, ir religija
susilpnėtų. Todėl santuoka ir yra namų ūkio, viešosios tvarkos, religijos
pagrindas bei ramtis.*

M. Liuteris Užstalės pokalbiai,
Alma littera, 2003

Laiškus redakcijai galite rašyti:

Pylimo 20-13, Vilnius,
Vilniaus ev. reformatų parapijos raštinė,
el.paštas: dalija@mail.lt

Parengė Dalija Gudliauskienė,
tel. 8 685 74 951

Redagavo, spausdino
Genovaitė Mikalajūnienė,
Rasa Žilytė-Šernienė,

Damian Finer

Leidėjas:

Vilniaus ev. reformatų parapija
Tiražas 100 egz.

Leidėjai straipsnius taiso ir trumpina
savo nuožiūra

Laikraštis platinamas už auką.
Leidžiamas tik iš surinktų aukų.